

ת"פ 25945/01/20 - בעניין: מדינת ישראל - פרקליטות מחוז מרכז (פלילי) נגד פלוני

בית משפט השלום בכפר סבא
ת"פ 25945-01-20 מדינת ישראל נ' פלוני

לפני כבוד השופט אביב שרון

בעניין: מדינת ישראל - פרקליטות מחוז מרכז (פלילי) המאשימה

ע"י ב"כ עו"ד ראזי בטחיש

נגד

פלוני הנאשם

ע"י ב"כ עו"ד שלמה ניסים

גזר דין

כתב האישום המתוקן והסדר הטיעון

1. הנאשם הורשע על פי הודאתו, ובמסגרת הסדר טיעון, בעבירה של **גרימת חבלה ברשלנות**, בניגוד לסעיף 341 לחוק העונשין, תשל"ז-1977. על פי העובדות, הנאשם עובד כשכיר בחברת "X" במפעל שברחוב ... בהוד השרון. במסגרת תפקידו במפעל נוהג הנאשם במלגזה לצרכים שונים בשטח המפעל. פ"ס הינו עובד של חברת "X". ביום 25.5.17 בשעה 13:00 נהג הנאשם על מכונה ניידת מסוג מלגזה בשטח המפעל לאחר שהעמיס על חלקה הקדמי מטען אשר חסם את שדה הראיה הקדמי בכיוון הנסיעה. הנאשם נסע קדימה על אף ששדה הראיה שלו חסום, מבלי לוודא שנהיגתו לא מסכנת את יתר עובדי המפעל, ולמרות שהיה עליו לנסוע רק לאחר במידה ושדה הראיה הקדמי חסום. במהלך הנהיגה המסוכנת הלך פ"ס בשטח המפעל בשביל שאינו מיועד להולכי רגל, מבלי שהבחין במלגזה מתקרבת, אז הבחין הנאשם בפ"ס, ובסוברו כי פ"ס התקדם, המשיך בנסיעה המסוכנת ופגע בו. בעקבות זאת, נפל פ"ס ארצה וחלק גופו התחתון נפגע תחת המלגזה. כתוצאה מהתאונה נגרמה לפ"ס חבלה בדמות שבר פטישון בקרסול השמאלי, שטפי דם במרפק ימין, נפיחות וכאבים ברגל ימין, והוא הובהל לבית חולים מאיר שם נותח ואושפז למשך 12 ימים.

2. במסגרת הסדר הטיעון הוסכם שהנאשם יישלח לשרות המבחן לצורך קבלת תסקיר בעניינו, אשר לבקשת ההגנה יבחן את שאלת ביטול ההרשעה. המאשימה הודיעה שעמדתה להותרת ההרשעה על כנה ושכל צד יטען לעונש כראות עיניו.

תסקיר שרות המבחן

3. מתסקיר שרות המבחן מיום 20.12.21 עולה שהנאשם כבן 50, נשוי ואב ל-4 ילדים, עובד מזה 11 שנים כמלגזן בחברת "X". מהמלצה שניתנה לו על ידי מעסיקו (נע/1) עלה שבמהלך כל שנות עבודתו לא היה הנאשם מעורב בתאונות וכי לאחר בירור שנעשה בעקבות התאונה נמצא שגם הנאשם וגם העובד טעו בהתנהלותם. מאחר שהנאשם לא היה מעורב באירועים דומים הוא הוחזר לתפקידו ומאז לא עבר עבירות בטיחות נוספות. הנאשם סובל ממחלת לב ובעקבות אירוע לבבי עבר צנתור לפני כשנה וחצי. הנאשם נעדר הרשעות קודמות ולא תלויים ועומדים נגדו תיקים נוספים. בהתייחסו לעבירה תיאר שראה את העובד אך טעה לחשוב שהוא אינו מצוי בקרבתו ופגע בו כמתואר. הנאשם לקח אחריות על כך שלא פעל בתשומת לב מספקת והביע צער וחרטה באשר להתנהלותו ולתוצאות התאונה. הוא ביטא אמפתיה לנפגע העבירה, תיאר שהתנצל לפניו וכי הוא ממשיך לעבוד לצדו במפעל כשאין ביניהם משקעים והם מנהלים קשר חברי תקין.

שרות המבחן התרשם מנאשם בעל מערכת ערכים תקינה, אשר מתפקד באופן תקין במישור המשפחתי והתעסוקתי. באירוע העבירה הנאשם פעל מתוך שיקול דעת לקוי, מבלי שנקט באמצעי הזהירות הנדרשים במסגרת תפקידו, באופן שחריג להתנהלותו בדרך כלל. הנאשם מכיר בפסול שבהתנהגותו ובתוצאותיה החמורות, כאשר המחירים ששילם הביאו אותו להפקת לקחים, כאשר ההליך הפלילי מהווה גורם מרתיע ומציב גבול עבורו. לאחר שקילת גורמי סיכון וסיכוי לשיקום, הגיע שרות המבחן למסקנה כי הסיכון להישנות עבירות נמוך.

לאור האמור לעיל, המליץ שרות המבחן להטיל על הנאשם צו של"צ בהיקף של 200 שעות.

באשר לשאלת הרשעתו בדיון, שקל שרות המבחן את לקיחת האחריות, החרטה שמבטא הנאשם ומוכנותו לשאת בתוצאות, אך לצד זאת, הנאשם לא הציג מסמכים המעידים על פגיעה קונקרטית בתעסוקתו, וכן, נוכח חומרת העבירה והשלכותיה, סבר שרות המבחן שלא התקיימו התנאים להימנעות מהרשעה.

טיעוני ב"כ הצדדים

4. ב"כ המאשימה הגיש כראיה לעונש הצהרת נפגע (נע/1), במסגרתה פירט נפגע העבירה כיצד נפגע באורח קשה ברוב חלקי גופו ובעיקר ברגלו וסבל משבר ברגל בעקבותיו נותח ואושפז למשך 12 ימים. הוא תיאר כיצד נגרמו לו כאב וסבל, הפסדי שכר והוצאות רפואיות. כמו כן, תיאר שנותר עם נכות צמיתה ברגל בשיעור 5% וצליעה.

5. ב"כ המאשימה הפנה לפרטי רשלנותו של הנאשם ולערכים החברתיים המוגנים בעבירה אותה ביצע. נוכח המחלוקת בין הצדדים - הנוגעת בעיקר לשאלת ביטול ההרשעה - התמקד התובע בענין זה. הוא טען שלא מתקיימים במקרה זה המבחנים שנקבעו בפסיקה לשקילת הימנעות מהרשעה. לדבריו, חומרת עבירה ונסיבותיה, כמו גם היעדר הוכחה לפגיעה קונקרטית ומוחשית בעבודתו של הנאשם, מחייבים הותרת ההרשעה על כנה. התובע הפנה לפסיקה אשר דנה בשמירה ובהעלאה של סטנדרט הזהירות כאשר מדובר על ענייני בטיחות בעבודה. הוא טען שלמרות אשם תורם של נפגע העבירה, אשר הלך במקום שאינו מיועד להולכי רגל וללא אפוד זוהר, הרי שעיקר האשם רובץ לפתחו של הנאשם, כאשר במידה והיה מקפיד על נהלי הבטיחות והיה נותן לבו לקורה סביבו, התאונה היתה נמנעת. התובע טען שהנאשם אף לא הוכיח נזק קונקרטי שייגרם לו באם תיוותר ההרשעה על כנה שכן ממכתב המלצה שכתב לו מעסיקו עולה שהנאשם ממשיך להיות מועסק במפעל באותם תנאים לשביעות רצון הממונים עליו.

לפיכך, ביקש התובע לדחות בקשת ההגנה לביטול ההרשעה ולאמץ את המלצות שרות המבחן.

6. ב"כ הנאשם טען לעונש בעל פה ואף הגיש טיעון סדור בכתב והוסיף עליו קלסר פסיקה.

הסניגור הגיש כראיות לעונש (נע/1) את מכתב ההמלצה ממעסיקו של הנאשם מיום 24.9.20, גיליון רישום פלילי של הנאשם המעיד על כך שהנאשם נעדר עבר פלילי, רשיון נהיגה של הנאשם לפיו הנאשם רשאי לנהוג במלגזה בכושר נשיאה עד 20 טון, תלוש שכר, תעודה רפואית מיום 1.9.20 באשר לאירוע הלבבי אותו עבר הנאשם ואישור בדבר הפקדת סך 5,000 ₪ עבור פיצוי לנפגע העבירה.

7. ב"כ הנאשם טען שניתן וראוי להורות על ביטול ההרשעה בתיק זה, שכן מתקיימים התנאים שנקבעו בפסיקה להימנעות מהרשעה. באשר לחומרת העבירה ונסיבותיה, נטען שמדובר בנסיבות שאינן חמורות וברף רשלנות נמוך. נטען שמדובר בעבירה של רשלנות, להבדיל מעבירה של כוונה, וכי ניתן היה לסגור את התיק בהסדר מותנה כאשר ההגנה, במסגרת בקשה לביטול כתב אישום מחמת הגנה מן הצדק, פירטה והפנתה למקרים דומים בהם התביעה נהגה כך (יצוין שבהחלטה מיום 14.2.21 נדחתה בקשת ההגנה לביטול כתב האישום ולהמרתו בהליך של הסדר מותנה). הסניגור הפנה לפסיקה במסגרתה נשקל הנתון לפיו במקרים דומים נסגרו תיקים בהסדרים מותנים כ"שיקול נוסף", לצד צבר שיקולים נוספים, אשר יש בהם כדי ללמד על כך שסוג העבירה, מקום בו עסקינן בעבירה בודדת, מאפשר ביטול ההרשעה מבלי לפגוע ביתר שיקולי הענישה (ת"פ (שלום ים) 43253-03-17 **מדינת ישראל נ' המבורגר** (13.11.19)). נטען שמדובר בהתרשלות רגעית ולא במחדל מתמשך, כי נפגע העבירה הלך בשטח שאינו מיועד להולכי רגל מבלי שהבחין במלגזה, ללא אפוד זוהר כנדרש, וכי החבלה אינה בדרגת חומרה ניכרת. לאור זאת, נטען שחומרת העבירה ונסיבותיה מצדיקות שקילת ביטול ההרשעה.

גם נוכח נסיבותיו האישיות של הנאשם נטען שיש לשקול ביטול ההרשעה - הנאשם נעדר עבר פלילי מכל סוג ומין שהוא, מפרנס עיקרי, סובל מבעיה רפואית ונוטל תרופות, מתפקד למעלה מ-10 שנים כמלגזן בחברה לשביעות רצון מעסיקיו, לא היה מעורב באירועי בטיחות נוספים, הנאשם הודה ונטל אחריות מלאה, עודד במהלך החקירה המשטרתית, בחר שלא לנהל הוכחות והפקיד, מיוזמתו, סך של 5,000 ₪ לטובת פיצוי לנפגע העבירה. נטען שחלף זמן ניכר מאז ביצוע העבירה (25.5.17), כאשר כתב האישום הוגש בחלוף כשנתיים וחצי מאז האירוע, כאשר מדובר בעבירה מסוג עוון אשר לא הצריכה פעולות חקירה מיוחדות. נטען שבעקבות התאונה חודדו נהלי הבטיחות בחברה וננקט נגד הנאשם הליך משמעותי פנימי במסגרתו קיבל אזהרה ובמשך מספר ימים לא נהג במלגזה. התיק כנגד נושאי משרה אחרים שנחקרו בפרשה נסגר. הסניגור הפנה לתסקיר שרות המבחן החיובי ולעמדת נפגע העבירה לפיה אין בינו לבין הנאשם משקעים והם מנהלים קשר חברי ותקין.

ב"כ הנאשם מודע לכך ששרות המבחן נמנע מלבוא בהמלצה על ביטול הרשעתו של הנאשם ובכל זאת טען לנזק עתידי שעלול להיגרם לנאשם אם יחליט, בעתיד, לבקש רשיונות עיסוק שונים ואם יחליף את מקום עבודתו או מקצועו, זאת מעבר לפגיעה בתחושתו האישית ובדימויו העצמי (עמ' 5 לטיעונים בכתב). נטען שבפסיקה הוגמש המבחן השני שעניינו הוכחת פגיעה קונקרטיה בתעסוקתו של נאשם, בפרט כאשר מדובר בעבירות שאינן עבירות כוונה (ע"פ 3515/12 **שבתאי ואח' נ' מדינת ישראל** (10.9.13), אשר דן, יש לומר, בעבירות אסדרתיות).

ב"כ הנאשם טען שניתן לשקול ביטול הרשעה אף בהיעדר המלצה של שרות המבחן שכן עמדת שרות המבחן אינה אלא

אחד השיקולים העומדים בפני בית המשפט בגזרו את הדין והוא אינו מחויב לקבל המלצתו. הסניגור הפנה לפסיקה במסגרתה למרות המלצה שלילית של שרות המבחן החליט בית המשפט לסיים את ההליכים ללא הרשעה בדין.

נטען שמתחם העונש ההולם נע בין אי-הרשעה לצד צו של"צ לבין הרשעה לצד צו של"צ ומאסר על תנאי, כשאת עונשו של הנאשם ביקשה ההגנה למקם בתחתית המתחם לו עתרה.

הסניגור הפנה לפסיקה, אשר רובה ניתנה על ידי ערכאות דיוניות.

דין והכרעה

8. המחלוקת בתיק זה צרה ונוגעת לשאלת ביטול הרשעתו של הנאשם בדין, כאשר ב"כ הצדדים מסכימים שיש להטיל על הנאשם ענישה ראויה של צו של"צ בהיקף של 200 שעות, לצד פיצוי לנפגע העבירה. המאשימה עותרת להותיר הרשעתו של הנאשם על כנה וכפועל יוצא מכך להוסיף ולגזור עליו מאסר על תנאי ופיצוי בסך 7,000 ₪, ואילו ההגנה מבקשת להימנע מהרשעתו בדין ולחייבו בפיצוי בסך 5,000 ₪ שכבר הופקדו בקופת בית המשפט מיוזמו של הנאשם.

9. לאחר שקראתי את כתב האישום המתוקן ואת תסקיר שרות המבחן, שמעתי את טיעוני ב"כ הצדדים וקראתי את עיקרי הטיעון בכתב שהגישה ההגנה, לרבות את הפסיקה שצורפה, באתי לכלל מסקנה שאין מדובר באחד מאותם מקרים חריגים ונדירים שיש לשקול בגינם ביטול הרשעתו של הנאשם בדין.

הימנעות מהרשעה?

10. כידוע, הכלל הוא שמשוכח שנאשם ביצע עבירה - יש להרשיעו בדין (סעיף 182 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982). החריג הוא הימנעות מהרשעה, כאשר על פי ההלכות הותיקות - **הלכת רומנו** (בר"ע 432/85) **והלכת כתב** (ע"פ 2083/96) - על בית המשפט לשקול אם סוג העבירה מאפשר לוותר על ההרשעה מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים; והאם הרשעה תביא לפגיעה חמורה בשיקום הנאשם, כאשר בכלל זה יש להביא בחשבון את עברו הפלילי של הנאשם; חומרת העבירה ונסיבותיה; תפקידו של הנאשם בביצוע העבירה; הסבירות כי יעבור עבירה נוספת; יחסו של הנאשם לעבירה; השפעת ההרשעה על תחומי פעילותו של הנאשם וכו' (ראה גם: ע"פ 2513/96 **מדינת ישראל נגד שמש**, פ"ד נ(3) 682).

בית המשפט העליון שב על ההלכה הנוהגת והדגיש כי צעד של הימנעות מהרשעה הינו חריג שבחריגים השמור "אך למקרים חריגים ויוצאי דופן שבהם אין יחס סביר בין הנזק הצפוי לנאשם מן ההרשעה לבין חומרתה של העבירה" (רע"פ 619/18 **בזיזנסקי נ' מדינת ישראל** (01.03.18)), וכן כי ראוי שיעשה במשורה (רע"פ 1746/18 **פלהימר נ' מדינת ישראל** (26.4.18)). גם הדרישה בדבר הוכחת פגיעה בשיקומו של הנאשם על ידי הצגת נזק קונקרטי נותרה על כנה, חרף הטענה החוזרת לפיה על בית המשפט להידרש אף לנזק תאורטי עתידי בשיקומו של הנאשם (רע"פ 6429/18 **פלוני נ' מדינת ישראל** (18.11.18)).

כך ברע"פ 7224/14 **פרנסקי נ' מדינת ישראל** (10.11.14) עמד בית המשפט העליון על הדרישה להוכחת נזק

קונקרטי וקבע שאין די במידת וודאות קרובה לקיום נזק קונקרטי כדי להימנע מהרשעתו של נאשם, הואיל וגישה זו אינה עולה בקנה אחד עם ההלכה הפסוקה לפיה יש להצביע על כך שהרשעתו של הנאשם תביא "לפגיעה קשה וקונקרטיה בסיכויי שיקומו", ולבסס טענות אלה בתשתית ראייתית מתאימה. עוד נקבע כי החובה להצביע על קיומו של נזק קונקרטי מתיישבת עם אופיו המצומצם של החריג שנועד לחול במקרים מיוחדים בלבד בהם קיימים טעמים כבדי משקל הנוגעים לצרכי שיקומו של הנאשם (רע"פ 2180/14 **שמואלי נ' מדינת ישראל** (26.4.14); רע"פ 1439/13 **קשת נ' מדינת ישראל** (4.3.13)).

חומרת העבירה ונסיבותיה

11. עיון בכתב האישום המתוקן מעלה שלא ניתן להקל ראש בהתנהגותו הרשלנית של הנאשם ובתוצאות התנהגותו - הנאשם נהג מלגזה, מכונה נידת אשר נחשבת לכלי עבודה מסוכן העלול להסב נזק גופני חמור, עד כדי גרימת מוות, חלילה, אם נוהגים בו מבלי לנקוט באמצעי זהירות ובטיחות נאותים; הנאשם העמיס מטען בקדמת המלגזה, אשר חסם את שדה ראייתו בכיוון הנסיעה, דהיינו, הנאשם נהג במלגזה לפניו מבלי יכולת להבחין בעצמים או בבני אדם אשר חוצים את כיוון נסיעתו, משל נהג בעיניים עצומות; הנאשם יכול היה, בנקל, למנוע את הסיכון שנהיגתו יצרה, אם היה נוסע לאחור, כיוון ששדה הראיה פתוח ביחס אליו (סעיף 4 לכתב האישום המתוקן), או אם היה נעזר במכוון, שוודאי היה זמין משמדובר במפעל בו עובדים פועלים נוספים; בשלב מסוים הבחין הנאשם בנפגע העבירה, אך חרף זאת, וחרף העובדה שנפגע העבירה נעלם לו (בשל החסימה בשדה הראיה), המשיך הנאשם בנסיעה, כששדה הראיה שלו חסום, ופגע בו; כתוצאה מהפגיעה בו, פלג גופו התחתון של נפגע העבירה נפגע תחת המלגזה; כתוצאה מהתאונה נגרמו לו חבלות בדמות שבר פטיון בקרסול, שטפי דם במרפק ונפיחות וכאבים ברגל; נפגע העבירה פונה לבית החולים שם עבר ניתוח והוא אושפז למשך 12 ימים.

12. הנה כי כן, העובדה שהנאשם נהג בכלי עבודה מסוכן מסוג מלגזה; נסע לפניו לאחר שהעמיס מטען שחסם לו את שדה הראיה; הבחין בנפגע העבירה לפני הפגיעה בו ולמרות זאת המשיך לנסוע כששדה הראיה שלו חסום; פגע בנפגע העבירה וגרם לו לחבלות חמורות הכוללות, בין היתר, שבר בקרסול ושטפי דם; והביא לכך שהוא נאלץ לעבור ניתוח במסגרת אשפוז למשך 12 ימים - מהוות נסיבות לחומרא ומעידות על סטיה ניכרת מסטנדרט זהירות ראוי ועל תוצאה חמורה הכוללת פגיעת גוף שאין להקל בה ראש.

13. יחד עם זאת, ולקולא, יש לציין שמדובר בהתנהגות רשלנית רגעית ולא במחדל מתמשך וכי לנפגע העבירה אשם תורם מסוים להתרחשות האירוע, כאשר בחר ללכת בשביל שאינו מיועד להולכי רגל (אך שוב, הנאשם הבחין בו לפני כן, והמשיך בנסיעה למרות זאת כששדה הראיה שלו חסום) ומבלי שלבש אפוד זוהר.

14. בנסיבות אלה, ובהתחשב ב"סוג העבירה", ב"מידת האשם", וב"מידת הנזק" שנגרם לקורבן העבירה, כמפורט לעיל, ומבלי להתעלם מהעובדה שמדובר בעבירת רשלנות (אשר אינה כוללת יסוד נפשי של מודעות או כוונה), נראה שויתור על הרשעה תביא לפגיעה בשיקולי ענישה אחרים ובאינטרס הציבורי, הכל כמפורט להלן.

15. מדובר בעבירה שעניינה הפרת דיני הבטיחות בעבודה, וככזו, ולמקרא פסיקה של בית המשפט העליון, עולה

קול ברור וצלול שהאינטרס הציבורי מחייב להותיר ההרשעה על כנה.

ברע"פ 2327/19 **אדוארדו נ' מדינת ישראל** (19.5.19) דובר בנאשם שהועמד לדין פלילי בגין הפרת צו בטיחות ואי נתינת איתות בידי אתת מוסמך, מבלי שנגרם נזק גופני לעובד כלשהו. בית הדין האזורי דחה בקשתו של הנאשם לביטול ההרשעה (בטענה שקיים חשש שיאבד את רשיון הקבלן שברשותו), בין היתר, נוכח האינטרס הציבורי ושמירה על כללי הבטיחות בעבודה. ערעור שהגיש הנאשם לבית הדין הארצי נדחה וכך גם בקשת רשות ערעור שהגיש לבית המשפט העליון, אשר הדגיש את חשיבות ההרשעה בעבירות על חוקי הבטיחות בעבודה וקבע שיש להחמיר בענישה בעבירות מעין אלה:

"מטעמים דומים איני סבור כי עניינו של המבקש מצדיק הענות לבקשתו לביטול הרשעתו לגופה. זאת, שהרי הנזק האפשרי שעלול להיגרם לו אינו שקול כלל ועיקר לתועלת הציבורית שתצמח מהרשעתו והרתעת אחרים היה ולא יקיימו את הוראות החוק".

ברע"פ 1395/15 **זמלין נ' מדינת ישראל** (25.5.16) דובר בנאשם שהועמד לדין בעבירות של חבלה ברשלנות, אי גידור משטח עבודה ואי מתן אמצעי בטיחות מיוחדים למניעת נפילת אדם. הנאשם זוכה מהעבירה של חבלה ברשלנות והורשע בשאר העבירות שיוחסו לו. הנאשם הגיש ערעור לבית המשפט המחוזי וטען שיש לזכותו מחמת "זוטי דברים" ולחילופין עתר לביטול הרשעתו. בית המשפט המחוזי דחה את הערעור וההרשעה נותרה על כנה. בקשת רשות ערעור שהגיש לבית המשפט העליון נדחתה.

ברע"פ 2205/18 **פלוני נ' מדינת ישראל** (28.3.18) נדון עניינו של נאשם, מנהל אתר בניה, אשר הורשע בעבירות הנוגעות לבטיחות בעבודה וזאת בעקבות תאונת עבודה שהובילה למותו של עובד. הנאשם הורשע בעבירה של מעשה פזיזות ורשלנות ואי גידור בור. חרף תסקיר חיובי של שרות המבחן, בית המשפט דחה בקשת הנאשם לביטול הרשעתו וגזר עליו, בין היתר, 300 שעות של"צ. ערעור שהגיש הנאשם לבית המשפט המחוזי נדחה, וכך גם בקשת רשות ערעור שהגיש לבית המשפט העליון, תוך שנקבע -

"13. לא ניתן להפריז בחשיבותם של כללי הבטיחות בעבודה, שנועדו לשמירה על גופם וחייהם של העובדים במקום, ויש לעמוד בחומרה על כל הפרה של כללים אלה. המבקש טוען כי נסיבות ביצוע העבירה והתנאים הסביבתיים שהובילו לביצועה (בכלל זה, מצבו הבטיחותי הירוד של האתר, כפי שהתקבל מחברת בנייה אחרת) מובילים למסקנה כי אין מדובר בעבירה חמורה, אך דין טענה זו להידחות. אדרבה, על מנהל עבודה להקפיד הקפד היטב על כללי הבטיחות על מנת לשמור על שלומם וביטחונם של עובדיו, נוכח פוטנציאל הסכנה בשל אופי ומהות העבודה בה הם עוסקים, ובייחוד מקום בו הסיכון לפגיעה גדול יותר, מסיבות כאלה ואחרות.

14. איני מקל ראש בדבר השלכותיה הקשות של הרשעת המבקש על סיכויי העסקתו בעתיד, אולם דומה כי ביטול הרשעתו עלולה לחתור תחת התכליות העומדות ביסוד האחריות הפלילית המוטלת בעבירות בטיחות בעבודה, בין היתר בשל הצורך למנוע עבירות דומות בעתיד. במקרים כגון אלו, נדרשים שיקולים כבדי משקל אף יותר מגדר הרגיל כדי לסטות מן הכלל לפיו 'משנקבעה אחריותו של אדם בפלילים, יש להרשיעו' (רע"פ 4399/09 זילברשטיין נ' מדינת ישראל (6.9.2009), בעניין דומה)".

[וראה גם רע"פ 619/18 **בזינסקי נ' מדינת ישראל** (1.3.18) שם דובר בנאשם שהורשע בעבירה של חבלה ברשלנות, בכך שכסמנכ"ל תפעול בחברה שהיתה אחראית על תחזוקתו של קניון היה אחראי על עובדים ועל ביצוע עבודות תחזוקה לתפעול בקניון. עקב לקות באחזקת גרם מדרגות בקניון, נגרם נזק גוף לקטין שהיה על המדרגות ונפל מגובה של 2.65 מטר ועקב כך איבד הכרתו, פונה לבית חולים ואובחן כסובל משבר דחיסה בגולגולת. הקטין אושפז למשך 10 ימים ושוחרר לביתו. בית משפט השלום קיבל בקשת הנאשם לביטול הרשעתו. ערעור שהגישה המדינה התקבל והנאשם הורשע. בקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון שהגיש נדחתה].

16. הנה כי כן, העובדה שמדובר בעבירות שהיסוד הנפשי בהן הוא רשלנות, להבדיל ממודעות או כוונה, אינה משפיעה על המסקנה המתבקשת שכאשר מדובר בהפרת נהלי עבודה או הפרה של חוקי בטיחות בעבודה, כאשר נגרם נזק גופני, או כאשר קיים פוטנציאל לפגיעה גופנית, ונוכח האינטרס הציבורי המיוחד שעניינו העלאת סטנדרט הזהירות בעבודה ונקיטה באמצעי בטיחות נאותים, בתי המשפט עומדים על חשיבות ההרשעה.

17. נטען שיש לקחת בחשבון, לענין שקילת ביטול ההרשעה, את העובדה שתיקים בעלי נסיבות דומות, הכוללים פגיעה בדרגת חומרה דומה, נסגרו על ידי המאשימה בהסדר מותנה ונסיבה זו, בהצטרף לקביעה בדבר "אשם תורם" לנפגע העבירה, חלוף זמן של כ-4.5 שנים מאז ביצוע העבירה ושהיו של כשנתיים וחצי בהגשת כתב האישום - יש בהם כדי להטות את הכף לכיוון ביטול ההרשעה.

לענין זה יצוין שבהחלטה מיום 14.2.21 דחיתי בקשת ההגנה לביטול כתב האישום בשל הגנה מן הצדק כאשר הטענה היתה שעל המאשימה היה לסגור את התיק בהסדר מותנה. באותה החלטה קבעתי שלא נפל פגם בהחלטת המאשימה להגיש נגד הנאשם כתב אישום, וזאת, בין היתר, נוכח האינטרס הציבורי המוגבר שבאכיפת עבירות בטיחות בעטיין נגרמות תאונות דרכים או תאונות עבודה - נגע שהפך ל"מכת מדינה" של ממש. כמו כן קבעתי שלנאשם אין זכות קנויה שעניינו יסתיים בהסדר מותנה ולתביעה, כרשות מנהלית, מוקנה שיקול דעת רחב שבית המשפט לא יתערב בו בנקל.

ההגנה אמנם הפנתה לפסיקה בה נאמר שבית המשפט ייקח בחשבון, בבואו לשקול צעד של הימנעות מהרשעה, את העובדה לפיה עמדה למאשימה האפשרות לסגור את התיק בהסדר מותנה (**ענין המבורגר** הנ"ל), כשיקול, אך באותו ענין עמדו שיקולים נוספים ואחרים שעמדו בבסיס החלטת בית המשפט לבטל את ההרשעה, כגון שיקולי שיקום ונסיבות אישיות חריגות (ראה להלן).

18. גם ענין השיהוי שבהגשת כתב האישום, אשר הוגש בחלוף כשנתיים וחצי ממועד ביצוע העבירה, כמו גם חלוף הזמן (4.5 שנים), הם שיקולים הרלוונטיים למיקום עונשו של הנאשם בתוך המתחם ולא לשאלת ביטול ההרשעה.

19. לאור האמור לעיל, בהתחשב בסוג העבירה, מידת האשם ומידת הנזק - ומבלי להתעלם מאשם תורם מסוים מצד נפגע העבירה; העובדה שמדובר בעבירת רשלנות (להבדיל מעבירת מודעות או כוונה); מהעובדה שבסמכות התביעה היה לסגור את התיק בהסדר מותנה; ומחלוף הזמן מאז ביצוע העבירה - אני סבור שקיים אינטרס ציבורי בהרשעת הנאשם.

פגיעה קונקרטית בשיקומו של הנאשם או בתעסוקתו

20. בבחינת למעלה מן הנדרש אציין שגם אם הנאשם היה צולח את המבחן הראשון, כך שנסיבות העבירה וחומרתה והאינטרס הציבורי היו מאפשרים שקילת ביטול ההרשעה מבלי לפגוע בשיקולי ענישה אחרים, הרי שהנאשם אינו צולח את המבחן השני שעניינו הוכחת נזק קונקרטי ומוחשי לתעסוקתו או לשיקומו של הנאשם.

ההגנה מודעת לכך שלא הוכח שהרשעה בדין תביא לפגיעה קונקרטית ומוחשית בשיקומו של הנאשם או בתעסוקתו וששרות המבחן נמנע מלבוא בהמלצה לביטול ההרשעה, ואולם, היא טוענת לפגיעה תדמיתית ולפגיעה בדימוי העצמי של הנאשם, כמו גם, אפשרות לפגיעה עתידית, תיאורטית, בסיכויי קידומו של הנאשם בעבודה או בסיכויי להחליף עבודה בעתיד. עוד טענה ההגנה שלמעשה מתחם העונש ההולם מתחיל באי-הרשעה לצד של"צ.

לענין הטענה האחרונה, כבר נקבע כי **"אי הרשעה אינה אחת מדרכי הענישה אלא היא שאלה עצמאית הנבחנת לאור תנאי הלכת כתב..."** וכי **"במשפטו של נאשם בוגר, הרשעה נקבעת בשלב הכרעת הדין, שהוא כידוע קודם לשלב העונש. מתחם העונש ההולם נקבע במסגרת גזר הדין... הרשעה איננה סוג עונש וכך גם אי הרשעה"** (רע"פ 547/21 סיטיניק נ' מדינת ישראל (17.3.21)).

ולענין הצורך בהוכחת נזק קונקרטי, גם כאן חזר בית המשפט העליון וקבע - **"כך, נדחתה בפסיקת בית משפט זה הטענה כי ראוי לבטל את הדרישה לקיומו של נזק קונקרטי (ראו, למשל עניין לוזון) וכך נדחו גם טענות ביחס לפגיעה תיאורטית, לנזק עתידי או לפגיעה בדימוי העצמי כבאים בגדר תנאי הלכת כתב (עניין דוידוף, פסקה 5 והפסיקה המוזכרת שם)"** (שם).

21. אף אם אפסע לצד הדעה שהובאה בפסיקה לפיה יש לראות בתנאים הפסיקתיים לביטול הרשעה כמבטאים יחס של "מקבילית כוחות" (ע"פ (מרכז) 13450-01-18 **יונתן כהן נ' מדינת ישראל** (29.5.18)), דהיינו: ככל שנסיבות ביצוע העבירה חמורות יותר, כך רובץ נטל מוגבר יותר על ההגנה להוכיח קיומו של נזק קונקרטי שיגרם לנאשם כתוצאה מהרשעתו, וההיפך, עדיין, נוכח **היעדר הוכחה כלשהי** לנזק שעלול להיגרם לנאשם כתוצאה מהותרת ההרשעה על כנה, אין מנוס מלהותיר את ההרשעה על כנה - הנאשם עובד במפעל מזה 11 שנים; ממכתב המלצה שכתב מעסיקו עולה שהנאשם מתפקד היטב בעבודתו לשביעות רון מעסיקיו, הוא אינו מעורב בעבירות בטיחות, הוא שב לעבודתו מיד לאחר המקרה ולא עתיד להיפגע כתוצאה מהרשעתו בדין; הנאשם לא מתכנן לעזוב את עבודתו, בוודאי לא בעתיד הנראה לעין, ולא עומדת על הפרק הכשרה עתידית או קבלת רשיון נוסף, כאלה שהרשעה עלולה לחבל בקידומם. יתרה מכך, אף לא הוכח כל נזק תדמיתי, לא כן שכן פגיעה בדימוי העצמי שעלולים להיגרם לנאשם כתוצאה מהותרת ההרשעה על כנה, כאשר הנאשם אינו זקוק כלל לטיפול או להליכי שיקום.

בנסיבות אלה, בהיעדר כל הוכחה, אף תיאורטית, לפגיעה בשיקומו או בתעסוקתו של הנאשם, לא ייפלא ששרות המבחן אינו בא בהמלצה לביטול ההרשעה, וכידוע, על מנת לסטות מהמלצה שלילית (או מהעדר המלצה פוזיטיבית) של שרות המבחן, נדרשים טעמים מיוחדים, וכאלה - אין.

22. עיינתי בפסיקה העניפה אליה הפנתה ההגנה ואומר שלרוב מדובר בפסיקה של בתי משפט השלום, אשר כידוע אינם מחייבים או מנחים. זאת ועוד, פסיקה רבה היא מלפני 10 ו-15 שנים, דהיינו לפני מגמת ההחמרה בנוגע לעבירות בענין בטיחות בעבודה.

לגבי הפסיקה האחרת, המאוחרת יותר, ברובה ציין בית המשפט נזק קונקרטי, או נזק מסוים, שעלול להיגרם לנאשם כתוצאה מהרשעתו בדין -

בת"פ (רח'') 24758-06-19 **מדינת ישראל נ' בן חמו** (24.2.21) מציין בית המשפט, במסגרת גזר הדין, שאין הנאשמת עונה לתנאים כפי שנקבעו בהלכת כתב ובפסיקה שבאה בעקבותיה וכי הנאשמת לא הצליחה להניח תשתית לפגיעה קונקרטית, אך בכל זאת מצא ש"יש מקום להגמשה מסוימת במקרה המיוחד הנדון", כשמידת הפגיעה בערכים החברתיים המוגנים היתה נמוכה וכשרף ביצוע העבירה היה נמוך אף הוא (דובר בעבירה של הונאה בכרטיס חיוב בסכום של כ-1,500 ₪). עוד צוין שעל העבירה שביצעה הנאשמת חל התיקון לחוק הקובע שיש לסגור תיקים כאלה בהסדר מותנה, ואולם מועד ביצוע העבירה היה קרוב לכניסת התיקון לחוק לתוקף והמאשימה הצהירה שבנוגע לתיקים תלויים ועומדים בהם מועלית בקשה להימנעות מהרשעה, תשקול המאשימה נסיבה זו במסגרת שיקוליה.

בת"פ 3025-03-16 **מדינת ישראל נ' פלוני** (24.10.18) ציין בית המשפט כי לולא הודה הנאשם בעובדות כתב האישום המתוקן ובית המשפט היה שומע ראיות וקובע כי נתקיימו עובדות כתב האישום המתוקן, סביר להניח שהיה מזכה אותו מכוח הגנה של "זוטי דברים". לפיכך, ונוכח העובדה שמדובר בעבירה קלה, נקבע שיש להגמיש ראייתית ומהותית את דרישת הפגיעה הקונקרטית בנאשם. יחד עם זאת, נקבע שהוכח במקרה זה נזק קונקרטי שייגרם לנאשם כתוצאה מהרשעתו בדין, אם כי צוין שגם ללא הוכחת נזק כאמור התוצאה לא היתה משתנה.

בת"פ (ראשל"צ 45383-02-10 **מדינת ישראל נ' בן דוד** (4.3.13); ת"פ (ת"א) 33515-03-14 **מדינת ישראל נ' חסון ואח'** (14.7.15); ת"פ (נתניה) 44902-09-12 **מדינת ישראל נ' זיבי** (23.12.13) הוכח נזק קונקרטי.

בת"פ (כפ"ס) 32513-10-15 **מדינת ישראל נ ג דברג** (17.3.19) דובר בנאשמת ששרות המבחן המליץ לבטל הרשעתה משום שצפויה להיגרם לה פגיעה ביכולתה לחזור ולעסוק במקצוע ההוראה ובית המשפט קבע שהוכח לפניו שהרשעת הנאשמת צפויה לפגוע בה באופן קונקרטי (פיסקה 17 לגזר הדין). גם בפסק הדין שהוזכר בגזר דין זה (עפ"ג (מרכז) 3570-09-18 **פרלמן נ' מדינת ישראל** (11.2.19)) נקבע כי הרשעה עלולה לגרום למערער שם נזק מוחשי וקונקרטי (פיסקה 2 לפסק הדין) ועל כן בוטלה הרשעתו.

23. עניינו של הנאשם שלפניי, איפוא, אינו דומה לעניינם של הנאשמים שנדונו בפסיקה דלעיל. לאור האמור לעיל, החלטתי לדחות את בקשת ההגנה לביטול ההרשעה.

24. **אני קובע שמתחם העונש ההולם את נסיבות ביצוע העבירה נע בין מאסר על תנאי לצד צו של"צ לבין מספר חודשי מאסר שיכול וירוצו בעבודות שרות, לצד רכיבי ענישה נלווים.**

כאמור, נוכח עבר נקי; הודאה בהזדמנות הראשונה (כבר בחקירה המשטרתית ולאחר מכן בבית המשפט); נטילת

אחריות מלאה והבעת חרטה; גילוי אמפתיה לנפגע העבירה; הפקדת סכום כסף לטובת פיצוי; תפקוד תעסוקתי ומשפחתי תקין ונורמטיבי - אין חולק שיש למקם את עונשו של הנאשם בתחתית מתחם הענישה.

25. לאור האמור לעיל, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 3 חודשי מאסר על תנאי למשך שנתיים והתנאי הוא שלא יעבור עבירה בה הורשע.

ב. פיצוי למתלונן (ע"ת 5) בסך 5,000 ₪. הסכום הופקד על ידי הנאשם ויועבר למתלונן על פי פרטים שתמסור המאשימה למזכירות בתוך 7 ימים.

ג. אני מחייב את הנאשם לבצע 200 שעות של"צ, וזאת בהסכמתו ובהתאם לתכנית שהכין שרות המבחן בתסקירו מיום 20.12.21.

מובהר לנאשם כי במידה ולא יבצע את צו השל"צ או לא יישמע להוראות שרות המבחן ולנהליו, יהיה מוסמך בית המשפט להפקיע את צו השל"צ ולשוב ולגזור את דינו מחדש.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי מרכז בתוך 45 יום.

ניתן היום, ג' שבט תשפ"ב, 05 ינואר 2022, בנוכחות ב"כ המאשימה, עו"ד אוריה תוהמי, הנאשם ובא-כוחו.